

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΗΜΑΚΑΣ

Όπως έχει παρατηρηθεί σε πολλές μελέτες και ταυτόχρονα επιβεβαιώνεται τα τελευταία χρόνια και από την πολιτική πραγματικότητα στη χώρα: ο λαϊκός παράγοντας σε μεγάλο ποσοστό έχει αποσυνθριβεί. Οι κινητοποιήσεις είναι περιορισμένες, η συμμετοχή των μαζών σε κόμματα-οργανώσεις-κινήματα έχει μειωθεί δραματικά, το ενδιαφέρον για κοινωνικοπολιτικά ζητήματα έχει ατονήσει, η δημόσια συζήτηση όλο και πιο σπάνια μονοπωλείται από πολιτικά επίδικα κ.ο.κ. Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο – και σημειολογικά στη συμπλήρωση εξήντα ετών από τις κινητοποιήσεις των Ιουλιανών – εκδίδεται το βιβλίο *Παραπεμπίζοντας την Αποστασία - Ιουλιανό 1965: Κοινωνική διαμαρτυρία και Αριστερά* του Κωνσταντίνου Λαμπράκη (εκδόσεις Τόπος, πρόλογος Γιάννης Μαυρίδης) όχι απλώς να θυμίσει μια εποχή πολιτικής έντασης αλλά να βοηθήσει στην κατανόηση ενός εντελώς άλλου πλαισίου από το σημερινό. 1

Για την ακρίβεια, μιας περιόδου που καθόρισε εν πολλοίς τη σύγχρονη ελληνική ιστορία. Άλλωστε τα Ιουλιανά, πέραν των εξελίξεων που κυοφόρησαν, αποτέλεσαν μία εκ των κορυφαίων εκφάνσεων κοινωνικής κινητοποίησης κατά τον 20ό αιώνα. Σημαντικές περιόδοι, αναζητούν σημαντικά βιβλία, και κατά την κρίση μας μόλις εκδόθηκε ένα τέτοιο.

Το βιβλίο – κι αυτό φαίνεται ήδη από τον τίτλο – έχει σαφή και μάλιστα διττή στόχευση: αφενός – μιλώντας με πολιτικούς όρους της εποχής – την κατάδειξη του ρόλου της Αριστεράς στα γεγονότα 2, αφετέρου την επιστημονική αυτοτέλεια και αντικειμενικότητα για όσα εξετάζει. Κατά την άποψή μας επιτυγχάνονται και οι δύο στόχοι καθώς δεν έχουμε να κάνουμε με ένα στρατευμένο πολιτικό βιβλίο, αλλά για μια έρευνα εις βάθος με ευρύ φάσμα μεθοδολογικών και αναλυτικών εργαλείων (συνεντεύξεις, επισκόπηση Τύπου, ποσοτικές απεικονίσεις κ.ά.).

Κωνσταντίνος Λαμπράκης
**ΠΑΡΑΠΕΜΠΙΖΟΝΤΑΣ
ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ
ΙΟΥΛΙΑΝΑ 1965:
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ
ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΑ**

Πρόλογος: Γιάννης Μαυρίδης
Εκδ. Τόπος 2025, σελ. 266
Τιμή 17 ευρώ

Κωνσταντίνος Λαμπράκης

Πώς η ανάγκη για Δημοκρατία γίνεται Ιστορία

Εξήντα χρόνια μετά τις κινητοποιήσεις των Ιουλιανών ένα βιβλίο έρχεται όχι απλώς να θυμίσει μια εποχή πολιτικής έντασης αλλά να βοηθήσει στην κατανόηση ενός εντελώς άλλου πλαισίου από το σημερινό

μεικτών μεθόδων. Συγκεκριμένα, η χρήση ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων, δημιουργεί ένα διαυγές πλαίσιο για το ποίοι, πότε, πού και πώς συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις.

Τα κεφάλαια που ασχολούνται με τους δρώντες (οργανώσεις, συλλογικότητες κ.λπ.) στα Ιουλιανά (κεφάλαια 2 έως 5), παρέχουν εύρος πληροφοριών και δεδομένων γύρω από αυτούς. Συνεπώς, μέσω της ταξινόμησης που επιχειρείται, η αναγνώστρια μπορεί εύκολα να περάσει από το ειδικό στο γενικό, το τοπικό στο πανελλήνιο κ.ο.κ. Το πέρασμα από μία συγκεκριμένη κοινωνική ή/και πολιτική ομάδα π.χ. φοιτητές, στη μεγάλη εικόνα π.χ. μέσω των χαρτών και πινάκων της γεωγραφικής απεικόνισης των κινητοποιήσεων, κρίνουμε πως είναι ένα εκ των μεγαλύτερων ατού του βιβλίου.

Εξαιρετικά χρήσιμα είναι και τα στοιχεία (κοινωνικά, οικονομικά, ηλικιακά κ.ά.) των διαδηλωτών που παρουσιάζονται (σ. 181 επ.), καθώς συνδυαστικά με την αφηγηματική προσέγγιση που ακολουθείται στην περιεργολόγηση, διευκολύνουν την πρόσληψη από τον αναγνώστη του συνόλου των δεδομένων.

Υποστηρίζουμε πως η εξεταζόμενη ιστορική περίοδος, κρίσιμο είναι να επαναποθεωθεί ψηλά στη συλλογική μνήμη. Υποστηρίζουμε πως κρίσιμο για την επίτευξη τέτοιων στόχων είναι μελέτες με στέρεα επιστημονικά επιχειρήματα. Υποστηρίζουμε πως τέτοιες αναγνώσεις μπορεί να (ξανα)εμπνεύσουν τον λαϊκό παράγοντα. Υποστηρίζουμε πως όλα τα παραπάνω μπορεί να επιτευχθούν από τη συγκεκριμένη συνεισφορά. Υποστηρίζουμε, τέλος, πως η μακροχρόνια και ενδελεχής έρευνα του Λαμπράκη έχει μετουσιωθεί σε βιβλίο αναφοράς.

Ο Θανάσης Δημάκας είναι υποψήφιος διδάκτορας Πολιτικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο Πατρών, μέλος της συντακτικής ομάδας του περιοδικού «Kaboom»

1 Η μεγάλη διαφορά τότε-τώρα, αν και δεν αναφέρεται στο βιβλίο, θεωρούμε πως πρέπει να μας απασχολεί πολιτικά, κοινωνικά, δημοσιογραφικά κ.λπ.

2 Το βιβλίο εστιάζει στις τότε δυνατόμενες της Αριστεράς, ωστόσο σε άλλες έρευνες του συγγραφέα και μερικούς και στο βιβλίο καταδεικνύεται και η ποσοτική και ποιοτική συνεισφορά των δυνάμεων του Κέντρου ή όπως συνήθως χαρακτηρίζεται ο χώρος δημοκρατικής παράταξης.

3 Στα Ιουλιανά, ασχέτως εάν το ζήτημα δεν είναι στο στενό πυρήνα του βιβλίου, υπήρξαν υπερβολές σε πολλά επίπεδα, κάτι λογικό και αναμενόμενο. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να εγγραφεί κανείς π.χ. το πώς κινήθηκαν ορισμένα ΜΜΕ – ιδίως της δεξιάς παράταξης – αλλά και πώς οι δρώντες προς τα ΜΜΕ.

4 Ο όρος χρησιμοποιείται τόσο από τον συγγραφέα όσο και από τον Γ. Μαυρίδ στον πρόλογο.

5 Εννοίες όπως π.χ. τα κοινωνικά κινήματα ή οι συγκρουσιακοί κύκλοι σχηματίζονται ήδη από το εισαγωγικό κεφάλαιο.

6 Προφανώς η ιστορική περιγραφή σε ένα βιβλίο με εστιασμένο θεματικό άξονα δεν θα μπορούσε να είναι πλήρης.

Βιβλιοδρομιο

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΟΥΛΓΕΡΙΔΗΣ